

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/178/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012044
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Ferencziová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123012044.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Ferencziovej a sudcov JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu záujmového združenia občanov DUMISK, o.z. na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti záujmového združenia občanov DUMISK, o.z. proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 07.08.2023 sp. zn. 105PP/12/2023, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 12.10.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje a ukladá sa okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona tak, že zamietol návrh záujmového združenia občanov DUMISK, o.z., so sídlom 926 01 Sereď, Mlynárska 37/29 o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 4T/79/2014 zo dňa 13.04.2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/67/2015 zo dňa 25.11.2015 a rozsudkom Okresného súdu Senica, sp. zn. 1T/90/2018 zo dňa 11.11.2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/40/2020 zo dňa 30.06.2020.

Proti uvedenému uzneseniu podal zástupca Občianskeho združenia DUMISK, v zákonom stanovenej lehote, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

Podanú sťažnosť Občianske združenie DUMISK bližšie odôvodnilo podaním zo dňa 11.09.2023 v ktorom uviedlo, že z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, že by sa súd vo svojich úvahách zaoberal podaním OZ DUMISK. Poukazuje na to, že predmetom konania je posúdenie návrhu OZ DUMISK, teda posúdenie, či ponúknutá záruka je / nie je relevantná, resp. či je vo vzťahu k osobe odsúdeného, skutku atď. postačujúca / nepostačujúca. S poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu SR má za to, že OZ dostatočne preukázalo tzv. aktívnu legitimitáciu na podanie návrhu (vlastná práva subjektivita OZ ako navrhovateľa, osoba oprávnená konať v mene navrhovateľa, predmet činnosti). OZ predložilo „výpis z registra“, stanovky OZ ako aj plnomocenstvo, na základe ktorého zástupca OZ zastupoval združenie na VZ. Uvádza, že združenie v návrhu uviedlo ako chce na odsúdeného pôsobiť. Súd sa vo svojom rozhodnutí s nastolenou otázkou nevysporiadal. Rozhodnutie navodzuje dojem, že súd rozhodoval o návrhu odsúdeného a nie o návrhu OZ. Z uvedených dôvodov má za to, že rozhodnutie súdu je nepreskúmateľné. Krajský súd žiada, aby rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu, ktorý vec opätovne prejedná a rozhodne. V ďalšom konaní okresný súd zhodnotí ponúknutú záruku – spôsoby pôsobenia na odsúdeného a posúdi dostatočnosť, resp. nedostatočnosť ponúknutej záruky.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- konanie predchádzajúce týmto výrokmi napadnutého uznesenia.

Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,

a) rozhodne vo veci sám, alebo

b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) až f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3, 4 alebo 10, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutí uvedených vo výroku prvostupňového uznesenia. Návrh odsúdeného zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti trestu odňatia slobody) a prvú materiálu podmienku (vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie), nespĺňa druhú materiálu podmienku (dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho podmiennečnom prepustení na slobodu).

K splneniu prvej materiálnej podmienky v odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvého stupňa uviedol, že z hodnotenia ústavu nevyplývajú žiadne negatívne poznatky týkajúce sa správania sa odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody, preto možno konštatovať, že odsúdený svojim správaním počas výkonu trestu odňatia slobody preukázal polepšenie.

Pri posudzovaní druhej materiálnej podmienky súd prvého stupňa uviedol, že negatívny charakter má predovšetkým správanie a konanie odsúdeného na slobode. Z obsahu spisu je totiž zrejme, že odsúdený bol doposiaľ 6-krát súdne trestaný, pričom v jednom prípade sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený. Ďalej uvádza, že odsúdený bol v minulosti dvakrát vo výkone trestu odňatia slobody, pričom v jednom prípade bol podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody. Poukazuje aj na tú skutočnosť, že odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody za dva trestné činy (v jednom prípade za zločin a v druhom za prečin), ktoré boli prejednávané a rozhodované v dvoch samostatných trestných konaniach. Ďalej konštatuje, že povaha trestných činov spáchaných odsúdeným, pre ktoré je aktuálne vo výkone trestu a z nich vyplývajúce okolnosti charakterizujúce odsúdeného ako osobu so sklonom k opakovanému páchaniu trestných činov, spolu so závermi hodnotenia odôvodňujú záver o existencii vysokého rizika jeho recidívy a možno konštatovať, že nebol ešte dosiahnutý taký stupeň jeho nápravy, že by sa zbavil práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré viedli u odsúdeného k opakovanému páchaniu trestných činov a teda aktuálne nie je splnený ani predpoklad vedenia riadneho života na slobode.

Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia sťažnostný súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul procesné strany, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku.

Pokiaľ však ide o rozsah vykonaného dokazovania, toto nepovažuje sťažnostný súd za dostatočné. Prvostupňový súd rozhodol bez náležitého zistenia skutkového stavu potrebného na spravodlivé rozhodnutie a zároveň sa riadne nevysporiadal ani so zistenými skutočnosťami. Napadnuté rozhodnutie preto považuje sťažnostný súd za nekonkrétne, všeobecné, v dôsledku čoho je možné predmetné rozhodnutie označiť ako arbitrárne a nepreskúmateľné.

V úvode sťažnostný súd upozorňuje, že rozhodnutie o podmiennečnom prepustení, resp. každé rozhodnutie súdu je vždy nutné odôvodniť ku osobe konkrétneho odsúdeného. Rozhodnutia súdov musia byť individualizované a nemôžu obsahovať v prevažnej časti iba všeobecné formulácie. V odôvodnení treba, ak to prichádza podľa povahy veci do úvahy, uviesť najmä skutočnosti, ktoré sa považujú za dokázané, dôkazy, o ktoré sa skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa rozhodujúci orgán spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na ktorých základe podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti.

Vo vzťahu k posúdeniu splnenia materiálnych podmienok podmieneného prepustenia súd v tejto súvislosti skúma, či u odsúdeného došlo k polepseniu, teda, či u neho prebehol proces vnútornej premeny jeho osobnosti oprávňujúci „nádej“, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, v rámci čoho musí zväziť aj závažnosť, povahu a spôsob spáchania trestných činov, ktorých sa vykonávaný trest týka, ako aj pohnútky k trestnej činnosti, plnenie si povinností a správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v kontexte jeho doterajšieho spôsobu života, charakteru jeho osoby, povahových vlastností a jeho postoja k spáchanej trestnej činnosti, ktoré je možné zistiť z hodnotenia odsúdeného ústavom, v ktorom vykonáva alebo vykonával trest odňatia slobody, väzby, jeho charakteristík, posudkov a podobne, tak, aby súd mal dostatočný podklad pre zistenie, či je možné od odsúdeného reálne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

V tomto prípade možno konštatovať, že prvostupňový súd sa s vyššie uvedeným vysporiadal len veľmi povrchne a všeobecne, v dôsledku čoho nebolo možné považovať napadnuté uznesenie za riadne a náležite odôvodnené.

K splneniu prvej materiálnej podmienky (t. j. odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepsenie) súd prvého stupňa v napadnutom uznesení len stroho konštatoval, že táto je splnená, nakoľko vo vzťahu k odsúdenému neboli konštatované žiadne také negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe. Takto všeobecne formulované konštatovanie súdu prvého stupňa neobstojí, nakoľko nie je preskúmateľné, na základe akých konkrétnych skutočností dospel súd prvého stupňa k záveru, že odsúdený preukázal polepsenie. Iba konštatovanie o polepsení odsúdeného bez ďalšieho odôvodnenia nemožno považovať za dostatočné.

Druhá materiálna podmienka už bola zo strany prvostupňového súdu vyhodnotená komplexnejšie, kde posudzoval osobnosť odsúdeného, trestnú minulosť a charakter trestnej činnosti a zo zistených skutočností vyvodil závery odôvodňujúce jej nesplnenie.

Pri vyhodnotení tejto podmienky však absentuje úvaha, či polepsenie odsúdeného, ktoré súd prvého stupňa v napadnutom uznesení konštatuje, nepostačuje na záver, že odsúdený bude na slobode v prípade podmieneného prepustenia viesť riadny život. V prípadoch, kedy má súd prvého stupňa prvú materiálnu podmienku za splnenú a zároveň druhú materiálnu podmienku za nesplnenú, je potrebné tieto protichodné tvrdenia (polepsenie odsúdeného vo výkone trestu, ktoré však nie je dostatočné na to, aby po prepustení na slobodu viedol riadny život) náležite odôvodniť, teda či v dôsledku tohto polepsenia je možné od odsúdeného očakávať, že bude na slobode viesť riadny život. V tomto smere absentuje i úvaha súdu o tom, doterajší výkon trestu odňatia slobody v dostatočnej miere prispel alebo neprispel k zmene záporných vlastností či charakterových čŕt odsúdeného, ktoré by svedčili o dosiahnutom stupni nápravy. Na jednej strane je potrebné posúdiť stupeň kriminálneho narušenia odsúdeného v čase, kedy páchal trestnú činnosť a jeho súčasný postoj k trestnej činnosti a dosiahnutý stupeň resocializácie, ktoré vo svojom súhrne dajú záver, či odsúdený preukázal polepsenie.

Ďalej sa sťažnostný súd stotožnil s námietkou Občianskeho združenia DUMISK, že sa prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého uznesenia vôbec nevysporiadal so zárukou poskytnutou občianskym združením, keďže v odôvodnení napadnutého uznesenia k tomu neuviedol vôbec nič. V napadnutom rozhodnutí úplne absentujú úvahy súdu, či poskytnutá záruka občianskeho združenia je postačujúca alebo nie, resp. či je spôsobilá naplniť účel podmieneného prepustenia a trestu. Súd prvého stupňa mal zhodnotiť, či perspektíva odsúdeného po prípadnom podmienenom prepustení je taká negatívna, ako ju vykresľuje v napadnutom uznesení, až po vyhodnotení poskytnutých záruk a súčasne náležitým spôsobom odôvodniť, či považuje poskytnuté záruky na dovŕšenie nápravy odsúdeného za dostačujúce alebo nie. Vyhodnotenie týchto podstatných skutočností, v odôvodnení napadnutého uznesenia absentuje, aj napriek tomu, že ide o návrh na podmienené prepustenie odsúdeného tohto občianskeho združenia.

V tomto smere považuje sťažnostný súd aj vykonané dokazovanie súdu prvého stupňa za nedostačujúce. Súd prvého stupňa navrhovateľa, teda Občianske združenie DUMISK k svojmu návrhu nevyočul (umožnenie predniesť konečný návrh nemožno stotožniť s výsluchom zástupcu navrhovateľa), nezisťoval aké konkrétne spôsoby pôsobenia na odsúdeného chcú uplatňovať (nakoľko návrh občianskeho združenia bol len všeobecne formulovaný) a ako si budú plniť povinnosť pôsobiť na osobu, za ktorú sa zaručujú. Sťažnostný súd na tomto mieste pripomína, že nie je úlohou v rámci sťažnostného konania riešiť uvedené otázky namiesto súdu prvého stupňa, ak ich tento odignoroval. Súd prvého stupňa zároveň nevyočul ani odsúdeného k tomu, ako sa vôbec stavia k takto ponúknutej záruke.

Vzhľadom na vyššie uvedené pochybenia súdu prvého stupňa považuje sťažnostný súd sťažnosť Občianskeho združenia DUMISK za dôvodnú. Tieto pochybenia mali za následok zrušenie napadnutého

uznesenia podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v celom rozsahu a vrátenie veci prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Úlohou prvostupňového súdu bude doplniť dokazovanie vo vyššie uvedenom smere, vo veci znovu rozhodnúť a svoje rozhodnutie odôvodniť v zmysle požiadavky náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia a uviesť, na základe akých konkrétnych úvah dospel k záveru, že odsúdený spĺňa alebo nespĺňa zákonné podmienky na podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pričom sa bude musieť dôsledne zaoberať ponúknutou zárukou občianskeho združenia za dovŕšenie nápravy odsúdeného.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.